

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Основи наукових досліджень

Шифр та назва спеціальності

073 – Менеджмент

Інститут

ІНІ Економіки, Менеджменту та
Міжнародного бізнесу

Освітня програма

Міжнародний бізнес

Кафедра

Менеджменту (204)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Обов'язкова

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Коптева Ганна Миколаївна

hanna.koptieva@khpi.edu.ua

д.е.н, професор, професор кафедри менеджменту НТУ "ХПІ"

автор і співавтор понад 250 наукових і методичних публікацій.
Провідний лектор з дисциплін: «Основи наукових досліджень»,
«Стратегічний менеджмент», «Основи менеджменту», «Бізнес-етика і
соціальна відповідальність» та інші

<https://web.kpi.kharkov.ua/mto/about/staff/kopteva-2/>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на розуміння методології та методів наукових досліджень, знання сфери їх застосування, встановлення закономірностей, принципів, функцій, форм і методів, що забезпечує здатність і готовність магістрів до самостійного виконання науково-дослідної діяльності як під час написання наукових робіт так і у подальшому, під час навчання в аспірантурі або у своїй професійній діяльності.

Мета та цілі дисципліни

Мета курсу – формування у студентів наукового світогляду, цілісного уявлення про методологію наукового дослідження та навичок практичного застосування конкретних методів наукового пошуку у професійній діяльності, формування системи теоретичних і практичних знань в галузі менеджменту; вивчення принципів і методів управління і реалізації наукових досліджень, організації праці дослідника, етики і моралі науки; набуття практичних навичок організації дослідження, оприлюднення і реалізації результатів дослідження.

Задачі курсу

ознайомлення студента із роллю та генезою науки, з рівнями та методами наукового дослідження, із зібранням та опрацюванням фактичного матеріалу для написання дослідження, основними вимогами стилістики наукового тексту, етичними нормами та тенденціями розвитку сучасної науки

Формат занять

Лекції, практичні заняття. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Результати навчання

ПРО1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРО9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 16 год., практичні і лабораторні заняття – 32 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з дисциплін Економетрія, Математичне моделювання в міжнародному бізнесі, Менеджмент організацій

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Інтерактивні лекції з використанням мультимедійних технологій; на практичних і лабораторних заняттях дискусії, аналіз ситуацій, розв'язання завдань з використанням табличного процесора MS Excel, виконання індивідуальних і групових завдань.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Сутність і методологія наукового пізнання

1. Поняття науки. Суб'єкт, об'єкт, предмет та завдання науки. 2. Функції науки. 3. Рівні, форми і методи наукового пізнання. 4. Класифікація наук.

Тема 2. Специфіка наукового пізнання в соціальних науках.

1. Особливості наукового пізнання в соціальних науках. 2. Методологія досліджень в соціальних науках. 3. Особливості моделювання в соціальних науках. 4. Особливості соціальних спостережень та вимірювань.

Тема 3. Основні підходи до організації та проведення наукових досліджень

1. Основні етапи планування та проведення дослідження. 2. Робота з науковою літературою. 3. Визначення проблем дослідження та формулювання його цілей. 3. Вибір об'єкту та предмету дослідження. 4. Види методів дослідження. Інтерпретація результатів.

Тема 4. Представлення наукових результатів

1. Представлення результатів дослідження у вигляді наукових звітів, рефератів, доповідей. 2. Презентація результатів на наукових конференціях. 3. Вимоги до змісту та структури наукових публікацій. 4. Особливості наукового стилю.

Тема 5. Етика наукових досліджень

1. Етичні принципи проведення наукових досліджень. 2. Приклади недобросовісної практики наукових досліджень. 3. Етичні проблеми, що виникають при проведенні наукових досліджень. 4. Особливості етичних проблем у соціальних науках. 5. Етичні кодекси професіональних асоціацій, що займаються соціальними дослідженнями.

Тема 6. Методи збору даних в соціальних науках

1. Первинні і вторинні дані. Кількісні і якісні дані. 2. Методи збору якісних даних. Методи збору первинних даних. 3. Наукові спостереження. Види наукових спостережень. Джерела помилок у наукових спостереженнях. 4. Опитування. Різновиди опитувань. Джерела помилок, пов'язаних із проведенням опитувань. 5. Експеримент в соціальних дослідженнях. Види експериментів. Внутрішня та зовнішня достовірність результатів експериментів.

Тема 7. Вимірювання у соціальних дослідженнях. Упорядкування анкет

1. Особливості вимірювань у соціальних дослідженнях. Вимоги до системи вимірювань. 2. Класифікація шкал, що використовуються для вимірювань у соціальних дослідженнях. 3. Рішення, що приймаються при розробці анкет. 4. Зміст та тематика питань в анкеті. Ступінь структурованості анкети. Вимоги до формулювання питань в анкетах. Послідовність питань у анкетах.

Тема 8. Робота з вибірками

1. Поняття про генеральну сукупність та вибірку. 2. Етапи процесу формування вибірки. 3. Методи відбору елементів генеральної сукупності у вибірку. Випадкові методи відбору елементів. Невипадкові методи відбору елементів у вибірку. 4. Методи оцінки розміру вибірки у випадку простої випадкової вибірки.

Тема 9. Статистичний аналіз результатів

1. Первинне опрацювання даних. 2. Загальна процедура тестування статистичної значущості відхилень. 3. Методи визначення статистичної значущості відхилень. 4. Кореляційний аналіз. 5. Регресійний аналіз. 6. Кластерний аналіз.

Теми практичних занять

Тема 1. Дослідження сутності і методології наукового пізнання.

Опитування. Тестування.

Тема 2. Дослідження специфіки наукового пізнання в соціальних науках.

Опитування. Тестування.

Тема 3. Основні підходи до організації та проведення наукових досліджень.

Опитування. Тестування. Опрацювання наукової літератури. Структура та етапи виконання наукового дослідження

Тема 4. Представлення наукових результатів.

Опитування. Тестування. Різновиди та жанри наукового стилю. Вимоги до змісту та структури наукових публікацій

Тема 5. Наукова етика.

Поняття академічної доброчесності. Основні види порушень академічної доброчесності. Етичний кодекс ученого.

Тема 6. Дослідження методів збору даних в соціальних науках.

Опитування. Експерименти. Спостереження.

Тема 7. Вимірювання у соціальних дослідженнях.

Анкетування. Шкали Лікерта.

Тема 8. Вибіркове спостереження.

Різновиди вибірок. Вибіркові оцінки середньої та частки. Визначення потрібного обсягу вибірки.

Тема 9. Статистичний аналіз результатів

Кореляційний аналіз. Регресійний аналіз. Кластерний аналіз. Табуляція даних.

Презентація індивідуальних завдань.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи передбачені за темами:

Тема 6. Дослідження методів збору даних в соціальних науках.

Тема 7. Вимірювання у соціальних дослідженнях.

Тема 8. Вибіркове спостереження.

Тема 9. Статистичний аналіз результатів

Самостійна робота

Індивідуальне завдання виконується студентом як реферат за тематикою магістерської роботи. Обсяг реферату до 30 сторінок. Студент має зробити 10-хвилинну презентацію реферату на практичному занятті і підготувати тези доповіді на студентську наукову конференцію.

Література та навчальні матеріали

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#n946>
3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Режим доступу: <https://library.khntusg.com.ua/poslugi/avtoram-i-vidavcyam/dstu-gost-712006-dstu-83022015>
4. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Режим доступу: <https://library.khntusg.com.ua/poslugi/avtoram-i-vidavcyam/dstu-gost-712006-dstu-83022015>
5. СТЗВО-ХПІ-3.01-2021. Текстові документи у сфері навчального процесу. Загальні вимоги до виконання. Режим доступу: http://web.kpi.kharkov.ua/business/wp-content/uploads/sites/176/2021/11/STZVO_HPI_3_01_2021_SSONP_Tekstovi_dokumenti_u_sferi_navchalnogo.pdf
6. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. – Тернопіль, 2014. – 272 с.
7. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс]: навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Г. Г. Стрелкова, М. М. Федосенко, А. І. Замулко, О. С. Іщенко, 2019. – 120 с.
8. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 226 с.
9. Методичні вказівки з підготовки та захисту дипломної роботи ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю «Менеджмент»/ укл. О.В. Прохоренко, М.П. Горбунов, Т.В. Данько, А.Б. Зубкова, С.В. Клепікова, О.М. Нащекіна. –Х.: НТУ «ХПІ», 2022. –70 с.
10. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу– К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.
11. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. – 260 с.
12. Основи наукових досліджень: методологія і практика : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / І. В. Тимошенко, В. І. Сідоров, О. М. Нащекіна ; за заг. ред. проф. І. В. Тимошенко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 252 с.
13. Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» усіх форм навчання / Уклад. Г. М. Коптева. – Харків: НТУ «ХПІ», 2023. – 50 с.
14. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Індекс УДК. Визначення індексів УДК, авторського знака для документів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrbook.net/UDC_poslugy.html
15. Universal Decimal Classification. Summary. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk>
16. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
17. Науково-технічна бібліотека НТУ «ХПІ». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://library.kpi.kharkov.ua/>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

- 100% підсумкове оцінювання у вигляді іспиту
25% залік: індивідуальне завдання (письмове) та його усна презентація
75% поточне оцінювання:
- 35% оцінювання завдань на практичних заняттях (участь у дискусіях та ситуаційні завдання);
 - 25% проміжний контроль (он-лайн тести);
 - 15% обговорення дискусійних питань на практичних заняттях

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Олена ПРОХОРЕНКО

Гарант ОП
Тарас ДАНЬКО